Gemeente Wormerland

Raadsvoorstel

Vergaderdatum	12 mei 2026
Portefeuillehouder	M.C. Wit
Behandelend ambtenaar	P. Böckling
Afdeling/team	Bedrijfsvoering/ Programmamanagement
Status	Openbaar

Onderwerp

Project Digitale Toegankelijkheid

Voorgesteld besluit

De raad besluit:

1. Dat de digitale toegankelijkheid minimaal aan een status B voldoet en te blijven doorontwikkelen volgens de wettelijke vereisten.

2. De raad voor te stellen om de benodigde financiële middelen beschikbaar te stellen en op te nemen in het Voorjaarsbericht 2026. Dit betreft een bedrag van €4.000 incidenteel en €15.100 structureel voor het jaar 2026 en vanaf 2027 een budget van €21.100.

Kern van het voorstel

Ongeveer 35% (4,5-6 miljoen) van de Nederlandse bevolking heeft een beperking of chronische ziekte.

Cijfers	Soort beperking
500.000	Visuele beperking
500.000	Auditieve beperking
700.000	Kleurenstoornis
800.000	Dyslexie
1,1 miljoen	Minder Begaafd (LVB)
1,5 miljoen	Laaggeletterd
1,6 miljoen	Motorische beperking

Bronvermelding: VNG Webinar in 2024

Digitale toegankelijkheid betekent dat iedereen, ook inwoners met een beperking, digitale informatie en diensten van de gemeenten zelfstandig kunnen gebruiken. De gemeenten zijn hiertoe wettelijk verplicht op grond van nationale Europese regelgeving zoals de Wet Digitale Overheid, WCAG 2.1 AA. Gemeenten moeten verplicht een actuele toegankelijkheidsverklaring publiceren.
Digitale toegankelijkheid is noodzakelijk om uitsluiting te voorkomen en gelijke toegang tot gemeentelijke dienstverlening te waarborgen. In het collegeprogramma (2022-2026) stond het doel om de websites en andere diensten digitaal toegankelijk te maken. Dit doel is toen niet (volledig) behaald vanwege capaciteitstekort.
Het project *Digitale Toegankelijkheid* maakt onderdeel uit van het *Uitvoeringsplan Dienstverlening*.
Structureel budget voor digitale toegankelijkheid is nu nog niet in de begroting meegenomen, maar is noodzakelijk om deze wettelijke taken uit te kunnen voeren. In Q4 2026 zal een nieuwe audit voor digitale toegankelijkheid moeten plaatsvinden, anders komt de toegankelijkheidsverklaring (Status B) van de Gemeente Wormerland te vervallen, en vallen we terug naar een status D. We streven ernaar om bij de audit van Q4 2026 onze status B te behouden en jaarlijks aan de kwaliteitsverbetering te werken.
In 2026-2027 wordt een projectmatige aanpak ingezet om de status B van de toegankelijkheidsverklaring te kunnen behouden. Hiervoor is tijdelijk een projectleider ingezet, deze inzet zal vanaf 2027 structureel ingevuld moeten worden binnen de organisatie. Het uiteindelijke streven is een A status, dit is momenteel financieel en qua capaciteit niet mogelijk.

Argumenten

1. We adviseren te kiezen voor het aangaan van een jaarlijks abonnement waarin trainingen, audits, her-audits en monitoring is opgenomen. Het alternatief om losse werkzaamheden te verrichten en audits en trainingen separaat in te kopen is financieel nadeliger.

2. De gemeente dient te voldoen aan Europese en landelijke wetgeving op het gebied van digitale toegankelijkheid:

1.1 Wet digitale overheid
De Wet digitale overheid (Wdo), uitgewerkt in het Besluit digitale toegankelijkheid overheid. Dit besluit geldt vanaf juli 2018. Vanaf juli 2023 is het besluit onderdeel geworden van de Wet digitale overheid.

Kern van de wetgeving
De volgende onderdelen uit het besluit zijn belangrijk voor overheidsorganisaties:

1. Artikel 3, lid 1: Overheidsinstanties maken hun websites en mobiele applicaties toegankelijk door toepassing van standaard EN 301 549 (deze standaard omvat de eisen van WCAG 2.1, niveau A en AA).
2. Artikel 4: Overheidsinstanties publiceren volgens een vast model een actuele toegankelijkheidsverklaring voor hun websites en apps.
3. Er zijn een aantal uitzonderingen op deze verplichting (artikel 2, lid 2), en organisaties kunnen zich in sommige gevallen beroepen op onevenredige last (artikel 3, lid 2, 3 en 4).

Toelichting wettelijke bepalingen:
Gemeenten in Nederland zijn wettelijk verplicht om hun websites, apps en documenten digitaal toegankelijk te maken volgens de WCAG 2.1-richtlijnen (niveau A en AA), vastgelegd in het Tijdelijk Besluit Digitale Toegankelijkheid Overheid (onderdeel van de Wet digitale overheid). Dit betekent dat alle digitale informatie, waaronder formulieren en PDF-bestanden, bruikbaar moet zijn voor mensen met een beperking. Gemeenten moeten verplicht een actuele toegankelijkheidsverklaring publiceren.
Hier zijn de belangrijkste details over digitale toegankelijkheid voor gemeenten:

- **Wettelijke basis:** De verplichting komt voort uit de Europese Richtlijn 2016/2102, in Nederland geïmplementeerd via het besluit dat sinds juli 2023 deel uitmaakt van de Wet digitale overheid (Wdo).
- **Toepassing:** Het geldt voor alle websites, intranetten, extranetten, cloudapplicaties en mobiele apps van de gemeente.
- **Toegankelijkheidsverklaring:** Gemeenten moeten via toegankelijkheidsverklaring.nl verantwoording afleggen over de status van hun digitale kanalen (status A, B of C)
- **Normen:** De WCAG 2.1 (Web Content Accessibility Guidelines) (niveau A en AA) is de internationale standaard.
- **European Accessibility Act (EAA):** Vanaf 28 juni 2025 worden de regels verder aangescherpt en uitgebreid onder de EAA, wat toegankelijkheid "by design" vereist.

2.2 Overheidsinstanties zijn verplicht om:
Te voldoen aan WCAG 2.1 (Web Content Accessibility Guidelines) (niveau A en AA) voor websites en mobiele apps:

- Voor iedere website of app een actuele toegankelijkheidsverklaring te publiceren.
- De PDF-bestanden digitaal toegankelijk te maken.
- Tekortkomingen actief aan te pakken via een verbeterplan.
- Toegankelijkheid continue te monitoren en te borgen.

Wat levert dit op:

- Gelijke toegang, iedereen kan meedoen. Digitale dienstverlening is toegankelijk voor alle inwoners, inclusief mensen met een beperking of laaggeletterden.
- Wettelijk en zorgvuldig bestuur: Voldoen aan wettelijke eisen en invulling geven aan inclusiviteit.
- Betere en efficiëntere dienstverlening: Gebruiksvriendelijke digitale kanalen, minder vragen en ondersteuning nodig, dus structurele besparingen.
- Samen sterk: Gezamenlijke aanpak levert kwaliteitsverbetering en gezamenlijke meerwaarde.

2.3 Inspanning om te voldoen aan VN-verdrag Handicap:

- Volgens het 'VN-verdrag Handicap' moeten gemeenten verplicht hun digitale diensten toegankelijk maken. Dit om iedereen, dus ook mensen met een beperking, zelfstandig informatie te kunnen laten vinden en gebruik te kunnen maken van alle diensten die worden aangeboden.
- We moeten investeren in oplossingen, zoals betere digitale toegankelijkheid, om aan de verdragsverplichtingen te voldoen.

Mogelijke gevolgen: bij niet voldoen aan de toegankelijkheidseisen:

- Uitsluiting van burgers en medewerkers met beperkingen.
- Het niet voldoen aan de wettelijke verplichting.
- Het niet volledig voldoen aan een inclusieve organisatie.
- Inefficiëntie; dure ad-hoc oplossingen en taken (capaciteit)
- Juridische risico's (juridische kosten)
- Als er verklaringen ontbreken/kanalen of diensten zijn niet toegankelijk dan krijgen we vragen van toezichthouders. Dit kost tijd en geld.
- Inwoners kunnen een klachtenprocedure starten als onze informatie niet toegankelijk is.

3. Voldoen aan de doelen rondom dienstverlening uit het *Uitvoeringsplan Dienstverlening*
In het collegeprogramma (2022-2026) stond het doel om de websites en andere diensten digitaal toegankelijk te maken. Dit doel was niet (volledig) behaald. Vervolgacties bleven uit vanwege capaciteitstekort.

Kanttekeningen

Kanttekeningen en risico's:

- Extra investeringen zijn nodig: Aanpassingen van de bestaande websites, systemen en apps vragen tijd en budget.
- Capaciteit en kennis: Digitale toegankelijkheid vereist structurele aandacht en specialistische expertise.
- Afhankelijkheid van leveranciers: Niet alle externe applicaties zijn (volledig) toegankelijk.
- Doorlooptijd: Verbeteringen kunnen niet in één keer worden doorgevoerd; fasering is noodzakelijk.

Mogelijke tegenargumenten en risico's:

- Brede organisatie-impact: Digitale toegankelijkheid vraagt om structurele verankering binnen de hele organisatie, wat extra inzet, afstemming en aanpassing/verander-vermogen vereist.
- Bestuurlijke en organisatorische aandacht: De voortgang is mede afhankelijk van blijvende betrokkenheid en prioritering binnen management en organisatie.
- Kosten en capaciteit: Implementatie en borging brengen structurele kosten en capaciteitsvraagstukken met zich mee.
- Complexiteit in uitvoering: Afhankelijkheid van leveranciers en bestaande systemen kan de voortgang beïnvloeden.
- Stapsgewijze voortgang: Volledige naleving is niet direct haalbaar, verbetering vraagt tijd en prioritering.

Zonder structurele borging bestaat het risico dat na afronding van het project opnieuw achterstanden ontstaan.

Financiële toelichting

Gemeente Wormerland

Incidentele kosten	2026	2027	2028	va 2029
Bewustwording intern (campagne)	€ 3.000	-	-	-
Onvoorziene kosten	€ 1.000	-	-	-
Totaal	**€ 4.000**	**-**	**-**	**-**

Structurele kosten	2026	2027	2028	va 2029
Onderhoudscontract-abonnement 'Accessy': *Audit WCAG website(s), trainingen, ondersteuning, toegankelijkheids-verklaring en jaarlijkse monitoring.*	€ 8.500	€ 8.500	€ 8.500	€ 8.500
Ondertitelsoftware + automatische ondertiteling raadsvergadering (80 vergaderuren)	€ 4.100	€ 4.100	€ 4.100	€ 4.100
Toegankelijk maken PDF-archief	-	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
Monitoringtool	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500
Onderhoud website	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Onvoorziene kosten		€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Totaal	**€ 15.100**	**€ 21.100**	**€ 21.100**	**€ 21.100**

Totaal	2026	2027	2028	va 2029
Incidenteel	**€ 4.000**	**-**	**-**	**-**
Structureel	**€ 15.100**	**€ 21.100**	**€ 21.100**	**€ 21.100**

Vraag	Antwoord
1. Heeft dit voorstel financiële consequenties?	Ja
2. Zijn de financiële consequenties incidenteel?	Nee
3. Is er sprake van een investering?	Nee
4. Dekking binnen hetzelfde budget?	Nee
5a. Dekking exploitatie?	Nee
5b. Dekking reserve?	Nee
5c. Dekking voorziening?	Nee
6. Volledige dekking binnen begroting?	Nee

Communicatie en vervolg

Het onderwerp digitale toegankelijkheid is bij uitstek een onderwerp waar inwoners en ondernemers vooral in het gebruik van onze websites het voordeel van moeten ervaren. Door middel van goede interne communicatie moeten we ervoor zorgen dat medewerkers het belang inzien van dit onderwerp door nog meer bewustwording te creëren. Ook moeten zij goed geïnformeerd en opgeleid worden over werkwijzen, zodat zij de benodigde acties kunnen realiseren.

Voor het project Digitale Toegankelijkheid werken wij met een bureau dat ons gaat begeleiden intern de bewustwording over toegankelijkheid te vergroten en de audits goed uit te voeren. Daarnaast zien wij de inzet van ervaringsdeskundigen als onmisbaar onderdeel van digitale toegankelijkheid. In het projectplan nemen we als actie op dat we een divers panel willen samenstellen (vanuit de inwoners in Wormerland), die onze aanpak en verbeteringen kunnen toetsen. Daarnaast willen we een ervaringsdeskundige uitnodigen voor een sessie met ons interne webteam. Zodat het webteam ook in de praktijk kan zien waar iemand met een visuele beperking, die afhankelijk is van een schermlezer/toetsenbordnavigatie, tegenaan loopt. En hoe kleine aanpassingen daarin een groot verschil kunnen maken voor onze inwoners. Bij de uitvoering wordt ook gebruikgemaakt van kennis en ervaring van andere gemeenten, waarmee we in contact staan over dit onderwerp.

De geactualiseerde toegankelijkheidsverklaring wordt gepubliceerd, zodat deze beschikbaar is voor inwoners. De raad wordt over de voortgang geïnformeerd via de reguliere P&C cyclus.

Bijlagen

B1. Aanpak digitale toegankelijkheid VNG (PDF-bestand)

B2. Dashboard digitoegankelijk.nl pagina Gemeente Wormerland:
https://dashboard.digitoegankelijk.nl/organisaties/331
https://dashboard.digitoegankelijk.nl/organisaties/331/sites-apps/1313

Het college van burgemeester en wethouders van Wormerland, 24 maart 2026

de gemeentesecretaris,	de burgemeester,
E. van der Linden	A.J. Michel-de Jong

Raadsbesluit

Nr. 2026/18

De raad van de gemeente Wormerland;

Gelet op

Het besluit van burgemeester en wethouders van 24 maart 2026
Het bepaalde in

Wet digitale overheid en bijbehorend **Besluit digitale toegankelijkheid overheid**
- Verplicht overheden tot toegankelijke digitale dienstverlening.

WCAG 2.1 (niveau AA)
- Internationale richtlijn voor websites en apps.

EU-richtlijn 2016/2021
- Toegankelijkheid van overheidswebsites en mobiele applicaties.

VN-Verdrag handicap
- Borgt toegankelijkheid en inclusie.

Dit besluit geeft uitvoering aan de geldende Nationale en Europese regelgeving op Digitale Toegankelijkheid.

Besluit

De raad besluit:

1. Dat de digitale toegankelijkheid minimaal aan een status B voldoet en te blijven doorontwikkelen volgens de wettelijke vereisten.

2. De raad voor te stellen om de benodigde financiële middelen beschikbaar te stellen en op te nemen in het Voorjaarsbericht 2026. Dit betreft een bedrag van €4.000 incidenteel en €15.100 structureel voor het jaar 2026 en vanaf 2027 een budget van €21.100.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de Raad van de gemeente Wormerland, gehouden op 12 mei 2026

de griffier,

I.P. Vrolijk

de voorzitter,

A.J. Michel-de Jong